

BETON

KULTURNO PROPAGANDNI KOMPLET BR. 54, GOD. III, BEOGRAD, UTORAK, 16. SEPTEMBAR 2008.

Redakcija: Miloš Živanović, Saša Ilić, Tomislav Marković, Saša Ćirić; Font Mechanical: Marko Milanković; E-mail: beton@danas.co.yu, redakcija@elektrobeton.net; www.elektrobeton.net; Sledeći broj izlazi 30. septembra

MIXER

Piše: Predrag Čudić

„DOBRO UHRANJENA PRAZNINA“ D. J. DANILOVA

Uvod u Kuću Bahove muzike

KAKO JE POCO ANTICIPRAO DANILOVA

Slučaj Danilov jedan je od očekivanih, ali i veoma neobičnih slučajeva naših „godina raspleta“. Obasut priznanjima i izdanjima u najtežim godinama naše novije istorije, slovio je za miljenika kuće vladajuće, tj. julskih shvatanja poezije kao discipline nad disciplinama, kao discipline čutanja i prećutkivanja svega postojećeg, kao logoreje koja obitava ni na nebu ni na zemlji, čiste kao dečije dupence posle pampers (sveupijajućih) pelena. Uzimajući u ruke Danilovljeve pesme deportovane u *Kuću Bahove muzike* najpre sam, po logici stvari opšteg obrazovanja, potražio orgulje i Baha, ali pošto ih ne nađoh, pomislih: pesnik želi da naše vreme slobizma-apsolutizma porredi sa apsolutizmom Bahovim (Aleksander 1813–1893), te da mu je Johan Sebastijan Bah samo paravan. Ali beše to štivo sasvim bez takvih aluzija. Pomislih čovek slavi antičkog Baha, Baha, biće tu pijančenja i pevanija do neba, avaj, osim nobles šampanjca i crnog vina, ali hladnog, ne nađoh ni „b“ od bahanalija. Bar da je točno požešku šljivovicu. I tu se u svojim pretpostavkama, rekoh, prevarih, jer pesnik živi u kuli od slonovače gde je sve cakum-pakum, ali ipak bez orgulja. Istina, u *Kući Bahove muzike*, bez orgulja, ali ne i bez drombulja, stiho-tvorac nam priređuje nevidene bahanalije smisla. Tako i u najgorim godinama naše novije istorije, u krvavim godinama zvanim „godine raspleta“ za koje su mnogi naši živi pesnički klasici imali samo lepe reči, Danilov ide dalje od svih. On svoje pesničke doživljaje oblači u svilu, brokat i kadifu, kiti smaragdima, biserjem, rubinima i svim znanim a neprobranim dragim i poludragim kamenjem, da se čoveku smuči od lepote. To nije da *umreš od lepote* nego da *crkneš od muke* kako nekome to može izgledati lepo. Naš narod, eto, da se i ja poduprem narodnim idiomom, kao četvrti stepen poređenja (lepo na kvadrat) veli prosto: *lepo da s' useraš!* Eto, kvintesencije pesničkih pojava poput ove.

Na ulazu u spomen sobu posvećenu Danilovu od Danilova (Danilov njim samim), u njegovoj *Kući Bahove muzike*, ali bez orgulja, stoje tekstovi takvih imena naše književne kritike od kojih te podilazi jeza kad vidiš ko su sve čuvari imena i dela Danilovljeva: Bojana Stojanović-Pantović, Miodrag Pavlović, Ivan V. Lalić, Petar

Džadžić, Mihajlo Pantić, Jordan Eftimov, Saša Radojčić, Želidrag Nikčević, Dušica Potić... A na koricama niko drugi nego izdavač Čedomir Mirković: Iz recenzije... *U ovoj trilogiji do višestruke zao-kruženosti ostvaren je koncept integralističkog pesništva, one poezije koja, kroz zaista široke spektre motiva, semantičkih sredstava, ritmičkih oblika i versifikacije spaja i izmiruje raznolike, pa i suprotstavljene, stvaralačke modele.* Julski Č. M. dakle, podvlači i naglašava višestruko te zaokružuje: *višestruko zaokružuje... koncept integralističkog pesništva... spaja i izmiruje... potpuni uvid u slojevitost značenja, u simbioze raznolikih oblika... smisaone linije... višestrukoj međusobnoj saglasnosti i zajedničkom okviru...* Višestruko je višestruko pa se višestruko mora i višestruko javljati, kaže nam prosta logika, a ne samo tu i tamo. A kad je o zao-kruženosti integralističkog tipa pa još i zajedničkom okviru reč, da i ne govorimo.

U predsooblju kuće, podnaslov: *Poetska trilogija (Tiha knjiga o beskraju)*. Bila tiha ili bučna knjiga - beskraju su takve knjige isto što i čuveni Južnoservijanac Dimče Vaginče. Tu je naravno i *uputstvo za upotrebu*, Danilov veli: *po Kitsu*. Naravno, samo pre čitanja knjige možemo poverovati Danilovu na reč da je Kits mislio i na njega kad je napisao: *uzimati ih jednu po jednu, s vremena na vreme, prema potrebi, i puštati da se rastvore u umu*. Danilov na Čedu Mirkovića naslanja Kitsa. Ali i Kits mi tu, u tom citatu, nije nešto jasan, mora da je to pisao posle opijuma ili je na opijum mislio. Jer, *kako da se rastvore u umu* Danilovljevi stihovi kao : ...*Ozleđuje me, jako me ozleđuje što nisam više narandžast...*

Ako i sam um već nije uveliko rastvoren *ozleđivanjem, jakim ozleđivanjem* što pesnički subjekt nije više *narandžast*, možete pustiti da se ti stihovi rastvaraju koliko hoćete, nikad nećete razumeti da li je pesnik ozleđen što je bio narandžast pa više nije ili što nije za stepen više narandžast, tj. narandžastiji?! To što pesnički subjekt nije više narandžast, pa ga to ozleđuje, čak *jako ozleđuje*, to se možda može rastvoriti u bezumlju, jer bezumlje je već uveliko naš rastvor nad rastvorima, ali u umu rastvoriti patnju pesničkog subjekta što nije više narandžast (ne kaže koliko više, šta bi ga zadovoljilo, koja nijansa), to je isto kao da od Beketovog Pocoa tražite da logično misli (Godo: *Misli, svinjo!*) Ili je, možda, Poco mislio dok je onako kapitalno anticipirao sve Danilove ovog sveta.

Očigledno je već od prvih redova da Danilov smatra da je lepo ono što je skupo. I nije svo zlo u tome što čovek rezonuje o poeziji sasvim seljački, već što mu kritičari veruju bez ostatka. Zato Danilov prosipa biseri i drago kamenje pred kritiku, ne kao što veli latinska poslovice, već kao Miloš Vojinović pred one Latinke devojke.

Posle uputstva za upotrebu iz predsooblja, a pre same upotrebe, u degažmanu su tri odabrana mesta kao moto iz: Brodskog, Vitmena i Propercija! Od Propercija do Č. Mirkovića i nazad. Sve se mota oko mota da se zaseni prostota! Pa onda još jedno pismo u istom degažmanu: *Pismo od anđela* naslovljeno: *Silazeći mer-mernim stepenicama*. Gde, između ostalog, piše:

...*Sve nage dečake u sebi, dotaknute tamnim čarom Severa, okupio sam u svom imenu, u svojoj muzičkoj kutiji...*

...*Ja ne proklinjem život, jer ja sam anđeo, noćna ogledala, što me suočavate sa ništa!*

MIXER

Predrag Čudić: „Dobro uhranjena praznina“ DJD

CEMENT

Ljiljana Đurđić: Prevrtanje utrobe

ARMATURA

Andrej Nikolaidis: Krst nad Sarajevom

VREME SMRTI I RAZONODE

lirika utoke

Predrag Lucić: Dvadeset i kusur milja ispod stola

BULEVAR ZVEZDA

ĐURETIĆ, Veselin

BLOK BR. V

L. Bodroža & T. Marković: Najava karte srpskog spasa

I PORED TOGA ŠTO MRZI *ĆUBASTE PTICE* I TERA BISERE U MAJČINU, A ZA BRILIJANTE TVRDI IZRIČITO DA *NEMAJU MILOSTI*, BISERA, BRILIJANATA, RUŽA, GREŠNIH KRINOVA, DEVICA KOJE LJUBE DEVICE, DIJADEMA, AURA I DRUGE BIŽUTERIJE BIĆE U TOJ KUĆI KOBAJAGI BAHOVE MUZIKE KAO NA GUSARSKOM BRODU. ONO ŠTO JE SANDOKAN ZA TOPLA MALEZIJSKA MORA, TO JE DANILOV ZA SRPSKU POEZIJU

Noćna ogledala anđela suočavaju *sa ništa!* I šta tu ima da se o „pismu od anđela“ kaže više nego - *nihil pišem* nad svim što postoji.

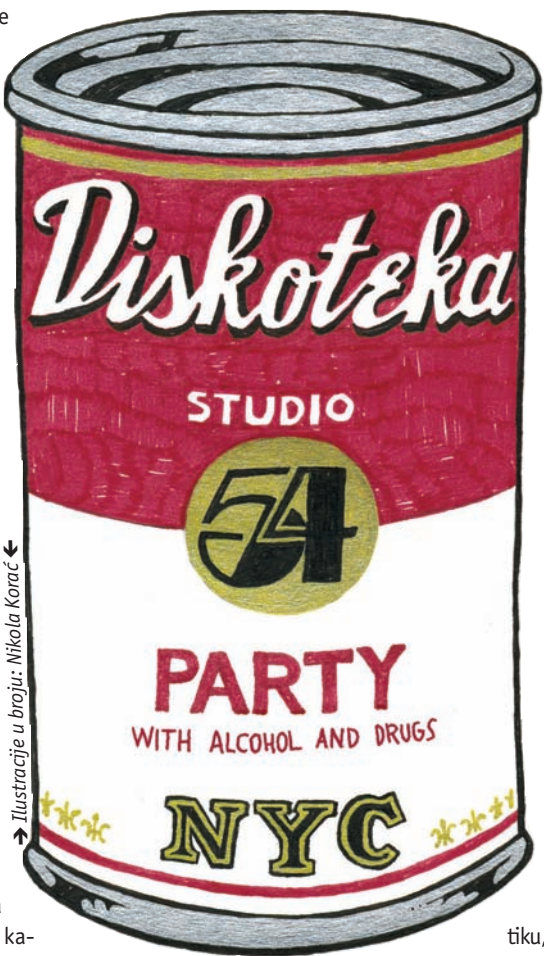
Moje ime moja je onostrana i ovostrana mandala. U stanju sam da darujem iz nenapisanog, do utrnuća....

To da je u stanju da daruje do utrnuća „iz nenapisanog“ mnogo je čovečnije nego da daruje iz napisanog, jer bi darivanje iz napisanog možda bilo smrtonosno utrnuće-utrnuće bez povratka, stvarno stanje velikog utrnuća-uginuća! Trt-mrt - život-smrt!

PALANAČKI PANADUR TAŠTINE

Posle pisma u degažmanu, antreu, hodniku iliti gonku dolazimo do posebne odaje: *Odaja molitvenih dijadema*. Očigledno je da se pesnički subjekt moli u toj odaji u kojoj je uskladišio razne molitvene dijademe. To je nekakva kućna kapela u kuli od slonovače zvanoj *Kuća Bahove muzike* sa dijademama za svaku molitvu, a u Požegi. Nešto kao Helderlinov mlin na Nekar u Tbingenu. Pisac ovih redova ne ignoriše Požegu i njene čestite i načitane građane, a i rakiji od požegače nazdravlja tripud, već samo tvrdi da je nemoguće ono što Danilov želi, nemoguće je nagnati čitaoca da veruju da je njegova Požega poetična zato što se njemu tako hoće. Požega je požega, kao što sama reč kaže, i ona kao takva, etimološki, više je za mesto odigravanja jedne drame, možda tragedije, a možda i komedije. (*Simo, simio se dabogda, u Požegu ću ja tebe!*) Ali, proteklo je mnogo vode lokalnim rekama i rečicama od kad je u Srbiji Požega bila pretnja, možda je baš tamo danas žarište poezije još nepožežene. Sa pojavom Danilova život u našoj palanci je kao neprevaziđena čarolija.

Pa kad je tako, čemu molitvene dijademe? Dijademe su potrebne pesničkom subjektu kako ne bi, poput konja sa štitnicima za oči, mogao gledati na stranu te se uplašiti muka običnih sunarodnika, *Srpkinjica u Srbijici*, kako sam kaže, a *dabome* i Srpčadije vaskolike. Sa dijademama kao *ona krava sa cvetom u kosi* ili konj sa štitnicima lakše se ostvaruje vajkadašnje legitimno pravo pesnika sa stalnim mestom boravka u kuli od slonovače, pa

makar ta kula bila i u Požegi ili Požezi, da prezire banalnu svako-dnevicu. Te da svoje stihove posveti samim suštinama lepote sa palanačkog panađura taštine. Evo nekoliko odabranih mesta uz *Odaje molitvenih dijadema* što najbolje odaje samog Danilova iz odaje.

Dakle, opet Danilov davi Danilova:

...i mladež na bedru lepojke oseća proleće,
bez mase je srce pergamenta.

(Fontana vatre)

...Krotki su narcisi dok srebro se sopranistkinja
tako muzikalno sliva u meni...

...Sve su ruže na službenom putu...

...Mrzim ćubaste ptice... Ozleđuje me jako me ozleđuje što
nisam više narandžast.

...U svećnjacima, palacaju mi ljiljani,
makove glavice buknu, buncave kao jutrenja,
uplove mi jedrenjaci s tovarom porcelana u auru.
Muzika je tako grešan krin.
Brilijanti nemaju milosti...

...Nek se nose biseri!
Dani su mi device koje ljube device, zora mi je glas...

(Unutrašnji zodijak)

Sve sami medenjaci-jedrenjaci, pa *tovar porculana u auri ili dijademi, pa muzika kao grešni krin, pa brilijanti što nemaju milosti*. No, Danilov ljutito, zbog navale dragulja u „unutrašnji zodijak“, kad dođu biseri na red, kaže: *neka se nose biseri*. Njegov pesnički subjekt sere bisere k'o ovca brabonjke. (Po moru galije tj. gliseri, po *Kući Bahove muzike* bahanalije smisla tj. brabonjci biseri.) Ali i pored svog zlata, njegovi *dani su device koje ljube device*. Avaj, device kad počnu sa ljubljenjem biće tu i ono dalje. I ko tu ne bi rekao „neka se nose“, ali ne samo biseri, već i Danilov i njegovo moronsko-oksimoron-sko more.

I pored toga što mrzi *ćubaste ptice* i tera bisere u majčinu, a za brilijante tvrdi izričito da *namaju milosti*, bisera, brilijanata, ruža, grešnih krinova, devica koje ljube device, dijadema, aura i druge bižuterije biće u toj kući kobajagi Bahove muzike kao na gusarskom brodu. Ono što je Sandokan za topla malezijska mora, to je Danilov za srpsku poeziju.

KLONIRANJE KNJIŽEVNIH ŠTETOČINA

U pesmi *U zipku mi zgrni lišće* (*Princip kandila*) pesnik zgrće po dosad nepoznatom principu, „principu kandila“, sledeća čuda:

Jutro, boje jastogovog sanjarenja,
Vode me u Vavilon, zvezde padaju
u svoj sarkofag, pod noktima je tuga,
mnogo belih lornjona
i, zamisli, sve se to kotrlja...

...Kao mošus, mirišem u undergroundu...

Jastogovo sanjarenje svima znano već od Vavilona vrlo se lako može zamisliti kao i *mnogo belih lornjona*. I tugu pod noktima u vidu pesnikove peruti, jer pesnik se češka po glavi, izbegavajući dijademe, dok piše, i to je lako zamisliti. Ali zamisliti da *sve se to kotrlja*: perut u vidu tuge pod noktima, zvezde koje padaju u svoj sarkofag te još pride i Vavilone, bele lornjone i jastogovo sanjarenje, to je nec plus ultra.

Dakle, pesnik kao mošus (goveće) miriše u podzemnoj iliti metrou, jer on je iz provincije i pošto se oseća kao govedo u krdu, tako se i oseća. Naš Herkul iz Požege prolazi kroz andergraund kano kroz Dardanele, avaj, sudeći po dosad pročitanoj pre će biti da se oseća na beli luk, ali misli da je „in“ kad tvrdi da je mošus (goveće).

Zato on već u sledećim redovima, mada još u zipci, *opšti sa tekstom polno* što i nije daleko od istine, a meni se čini kao da mu se tekst otima te on mora da primeni silu, tako da Danilov mora volens-nolens silovati, prvo tekst, pa posle neoprezne čitaoc obožavaoce.

Sve šumniji samoćom svetine,
sa tekstom polno sam opštio...

BETONJERKA POLUMESECA
Prošlost smrdi. (Dragan Đilas)
Saša Ćirić

...Sva mora bejahu tek jedna lepa svotica
mleka koje srkah...

Bosih stopa, u zipku mi zgrni lišće,
krin devici smrtno zaljubljenoj...

Poezija je hrišćanka, zaljubljena
u paganizam mojih vilica...

Eto, šta je poezija: *hrišćanka zaljubljena u paganizam mojih vilica!* Danilovu je to lako reći, ali je nama u to teško poverovati, osim ako nismo sasvim *rastvorenog uma*.

Za Danilova je svaki trenutak vreme čuda: *Ona je loše, veoma loše volela svoje ciklone nad pirinčanim poljima, a krhki porcelan bude ozleđen blizniom samilosti*. I onda su tu, *dabome*, opet *labudovi posećeni srnećom kosti*. Sve u svemu: *zarazno, nema šta*. Nobles i samo nobl, a pomalo i kek! Dušanova dva potomka dva-deseti slave vek: ona džoint, a on krekl!

Šta mislite, kako Danilov popunjava svoje puzzle-tekstove? Uzme, recimo, Novalisove *Himne noći* i onda to „oneobičava“ svojom bižuterijom do zaslepljujuće bedastoće. On, prosto, popunjava tuđe tekstove svojim probranim ukrasima. Jer, to što on „stvara“ nema nikad konzistenciju jedinstvenog doživljaja, osim gomile vašarskog šarenila, a vašara ima svuda otkad je sveta i veka, tu nema nijedne istinske slike, reference, osećanja. Danilov - to su gomile lažnih bisera, atributa pod ugovorom. *Pod ugovorom sam i pišem*.

I sad, dragi strpljivi ali možda i nepoverljivi čitaoc, posle ove odaje koja je odala pesnika baš kao i čitava „Kuća...“, sve se u ovoj kič *Kući...* ponavlja do raspadanja tela i duha. Tu nema više ničeg ni boljeg ni goreg, sve je to isto očajanje, laž i glupost zvana - *dominantna srpska poezija*. I znam da zamarat ću daviteljem Danilovom, znači i sam biti davitelj. Loveći njegove bedastoće i sami postajete bukvalni pustolov, ma koliko to sve ponekad bilo ludo i nezaboravno. Ali samo još malo, kad smo već u kući valja do kraja saznati gde smo to odista bili. Jer, spomen kuća je, okreni obrni, neka vrsta spomenika domaćinu, a i onima koji su potpomogli gradnju iste, pa i spomen kuće Danilovljeve ne bi bilo da sam Danilov strpljenjem provincijskog knjigovođe nije popisao sve što uvećava slavu domaćina, ne Baha i ne Bahove muzika nego Danilova. Dovukao je on tu sve što je mogao dovući, kao hrčak: nagrada, priznanja, TV i radio emisija sa minutažom, prevoda, izdanja i recenzija. I koga bi briga bilo za jednu tako smešnu pojavu kad takva vrsta književnih štetočina ne bi dominirala našim književnom životom, kad ne bi Danilov & comp. proizvodili nove Danilove, kad kloniranje ne bi bilo u punom zamahu. Treba, bre, brate, podeliti više od 400 književnih nagrada, treba izmisliti novu srpsku liriku, kada je već nema, ili je negde duboko popretna priča o vekovnom ognjištu, s jedne, i budalastom precioznošću autodidakta, s druge strane. I tako Danilov, kus doctus poeta, bar što se mene tiče, mora do kraja biti pročitao, pa ko ima strpljenja neka me sledi kroz Danilovljeve odaje, a ko nema, neće mnogo izgubiti. Ali, videćete, biće kao u Diznilendu, i krivih ogledala, i smešnih utvara, i naticanja: karike kod Marike, ko nabije taj... i ko zna čega još ■

(Odlomak iz opsežne studije *D. J. Danilov njim samim*)

CEMENT

Piše: Ljiljana Đurđić

PREVRTANJE UTROBE

Sanja Domazet: *Moć maske*,
Zavod za udžbenike, 2007.

Ne pokušavaj da naučiš gluvog čoveka da peva - samo ćeš stračiti vreme, a gluvi će samo da se nervira.
Po Antoni de Melu

Sad više nema sumnje: žensku književnost u Srbiji upropastile su same žene. Sa ustoličenjem Sanje Domazet na tron vrsne spisateljice, ženska književnost se vratila tamo gde je i bila: na dno mir-jamovskog bureta. Dela Sanje Domazet, uključujući i njen novinarski rad, vrhunac su i paradigma ove tvrdnje.

Sanja Domazet piše prozu koja imitira ozbiljnu književnost i kao takva danas ima odličnu prođu. To, dakako, nije jedinstvena pojava u literaturi, ali je svakako kod nas neoprostivo sveprisutna. Svuda u svetu postoji barem težnja da se ova vrsta literarnih proizvoda detektuje kao komercijalna, pa se otprilike zna šta piše recimo jedna Doris Lesing, a šta Paolo Koeljo. Teško da će bilo koja katedra za književnost u svoj program uvrstiti dela Paola Koelja, a kamoli ih štampati u svojim univerzitetskim edicijama. Doris Lesing je odavno ušla u propisanu literaturu. Paolo Koeljo proizvodi takozvanu *trash* literaturu u kojoj se „dave“ književni diletanti, gledaoci sapunice i ini dokoni svet koji bi da se na brzinu vine do „čistih proplanaka uma“.

Pošto Sanja Domazet imitira „ozbiljnu“ književnost – na sličan, plačevan, „ženski“ način kao i Paolo Koeljo – ona nesumnjivo pripada klanu nedarovitih, „osećajnih“ persona ili književnih amatera. Ona je vrlo pogodna da je književni arbitri učlane u klub visoke književnosti i da od toga imaju koristi. Kakve koristi? Utilitarnost je ovde višestruka jer se jednim udarcem dokazuje nekoliko bitnih pretpostavki kad je u pitanju toliko proganjana „ženska književnost“: žena je uvek slab pisac, žena je podložna manipulaciji, muškarci stvaraju žene pisce a ne obrnuto, žene i nisu pisci osim za kratkoročnu upotrebu – u ovom slučaju i praktičnu, jer je Sanja Domazet napisala niz hvalospeva o književnim proizvodima svojih urednika za novine koje već godinama obogaćuje svojim literarnim amatersko-dečijim fantazmagorijama.

Knjiga *Moć maske*, sačinjena od pet priča koje idu u kompletu sa pet dramskih komada, predstavlja Sanju Domazet u svoj raskoši njenog „talenta“ da imitira sve od pripovedača do dramopisca. Ovakvim postupkom dobija se nepatvoreni kič. I imitacije mogu ponekad biti dobre ukoliko ste vešti poznavalac zanata i imate punu svest o onome što radite, kao što je to znao Endi Vorhol. Nažalost, namera i cilj se ne podudaraju – stvaralac nije svestan da stvara kič i tako mu izmiče i poslednje uporište u stvaranju visoke umetnosti.

Ova antintelektualna proza vođena je instinktom psihologije mase koja je instant emocije stavila u svoj centar i obrušila se u čistu emotivnu pornografiju. Knjiga *Moć maske* kao uostalom i druge knjige Sanje Domazet, saka i u korenu uništava svako intelektualno mišljenje, razara um i emocije tako da se na kraju, ako uspete da dodete do kraja, osećate kao da vas je neko debelo prevario zasipajući vas gomilom neopisivih gluposti. Ovako nizak nivo literature koju nudi Zavod za udžbenike Srbije ovdašnja čitalačka publika odista nije zaslužila. U apsolutno neznanje onih koji utvrđuju pravila i prepoznaju književne vrednosti jednostavno ne želim da verujem, premda je ono u ovom slučaju evidentno.

U knjizi *Moć maske*, Sanja Domazet je izvela virtuoenu banalizaciju svih svojih izabranih likova, tj. njihovih sudbina, kiteći ih usput najskarednijom metaforikom. U već mnogo eksploataisanim ličnostima Milene Pavlović Barili, Fride Kalo, Margaret Gottle, Koko Šanel i nesrećnog Disa, ona je pronašla sjajno uporište za svoje priče/drame i tako ih, u književnom smilu, još jednom sahranila. Jer ko bi normalno književno obrazovan bez

zgražanja, a ponekad i napada smeha, izdržao bezbrojne nesuvislosti koje ovo, počesto groteskno štivo, nudi.

U drami *Krila od olova* koju prati priča o Mileni Pavlović Barili naći ćete na sledeće opservacije: *Želim da stanujem u tvojoj utrobi; Međ cvećem ja sam jorgovan, taj cvet koji ima samo pluća, samo utrobu, cvet koji je sama utroba; Da li Bog kad nam pritisne utrobu, čuje muziku?* (Ne mogu da verujem!?). Treba napomenuti da se imenica *utroba* pominje na gotovo svakih desetak stranica ove knjige, pa je čitalac stalno u zabuni da li je reč o veličajnoj, biblijskoj utrobi ili narodskom izrazu za abdomen iz kojeg, pri jakom pritisku, vazduh izlazi i sa prednje i sa zadnje strane ljudskog tela.

U drugoj drami *Frida* i odgovarajućoj priči o Fridi Kalo sve se i doslovce dalje odvija u utrobi ili oko utrobe! *...Praćeni poplavom grčenja utrobe; ...Da se njegovo telo rasprskavalo svuda oko nje i u njenoj utrobi, u utrobi njene svesti, u utrobi njene podsvesti; Dijego: „Hajdemo u krevet da vas impresioniram.“ Frida: „Mene je već impresionirala šipka od autobusa.“; (Za ime sveta!); Rekao mi je da je živeo u mojoj utrobi....* Inače, priča plus drama, prava je domišljatost ove autorke kao ono upaljač i penkalo u zajedničkoj futroli, od toga penkalo ne piše, a upaljač ne pali.

Treća drama plus priča posvećena *Dami s kamelijama*, vrhunac je srpske *mutne* književnosti. *Kamelije* su ušećereno nekrofiliska bajka-drama, takoreći jedna raskošna dača. Ne znam gde se sve to izvodi, ali se pitam ko to gleda ili čita, jesmo li ljudi ili sanitarije za odvod nečijeg smeća. Uglavnom, tu *pas mutno laje; ...mutno im je sijala kosa; ...u natruloj utrobi Pariza...; ...da joj otvorenu utrobu kidaju prstima...; Arman: „Otkopavajte... Nikad nisam mogao dugo da je čekam!“* (Aman, da li je ovo moguće?)

Odmah odgovaram na prvu zamerku koja se u ovakvim slučajevima uvek odnosi kontekst i kažem: Stavite ove jezičko/medicinsko/grobarske nonsense i neukusnosti u bilo koji kontekst, i uvek će vam se ogaditi i život i literatura! Toliko! U utrobe Koko Šanel i Disa nisam htela da zavirujem.

Nisam ja nikakav otupeli forenzičar ■

KLETVA ZA SVAKU KUĆU

Naporom eminentnih stručnjaka iz SRS konačno je otkriveno Teslino tajno oružje pod stručnim nazivom Kanalisana Latentna Energija Telesno i Virtuelno Aplikabilna, popularna KLETVA. Ovim tajnim oružjem već je odvojeno zrno od kukolja u samoj SRS. Pošto su eksperimentalni rezultati pozitivni, planira se primena na čitavu teritoriju Srbije, a kasnije i na preostalih 60% površine planete. Uvođenjem kletve u svakodnevnu praksu biće harmonizovane sve oblasti društveno-političkog života. Evo kako će to konkretno izgledati.

- Ne video sunca ni meseca** (u lekarskom nalazu) znači da pacijent boluje od katarakte.
- Ne imao roda ni poroda** - pacijent ima mali broj ili slabo pokretne spermatozoide.
- Jao tebi i svima tvojima** - znači da vam je odobren kredit sa varijabilnom kamatom vezanom za švajcarski franak i hipotekom na porodično imanje
- Pred vratima gladan staj'o niko ti ne otvar'o** - ukucajte ponovo pin kod (na bankomatu).
- Sunce te nikad ne ogrejalo** - imaš osetljivu kožu i treba da koristiš kremu za sunčanje sa visokim zaštitnim faktorom.
- Izeli te vuci** - dobrodošlica na ulazu u ZOO vrt.
- Dabogda ti se seme zatrlo** - biće grada, ništa od letine.
- Ruka ti se osušila** - vaša dijeta je uspela samo delimično.
- Zlo ti jutro** - uobičajeni pozdrav na poslu ponedeljkom ujutro.
- Ubio te bog** - (u obdukcijom nalazu) znači umro prirodnom smrću.

- Ovo neprocenjivo oruđe uskoro će biti dostupno, i to u više agregatnih stanja:
- Kletvarnik** - za osobe sklone verbalnoj upotrebi. Zanimljivo epsko-lirsko štivo sa detaljnim uputstvima i primerima svih kletvi.
 - Kletvolete** - maramice sa kletvama za priručnu upotrebu.
 - Autoklet** - elektronski uređaj kojim se upravlja automatski.
 - Kletopalica** - za kletve na bliskom odstojanju uz fizički kao i duhovni kontakt.
 - Kleta vodica** sa pumpicom za aplikaciju.
 - Kletofon** - za masovnu primenu na političkim skupovima, sportskim priredbama, u skupštini itd.

ARMATURA

Piše: Andrej Nikolaidis

KRST NAD SARAJEVOM

Pervertiti svih zemalja, ujedinite se

U Bosni, grupa građana želi na Trebeviću, iznad Sarajeva, podići džinovski krst. Sličan krst već postoji u Mostaru. Na vrh Rumi-je, planine koja se izdiže iznad grada Bara u Crnoj Gori, überpop Amfilohije Radović helikopterom je spustio limenu crkvu. U Ulcinju, u islamskoj zajednici su odlučili da razglas na minarima pojačaju do te mjere da dok traje poziv na molitvu ljudi u okolnim kućama ne čuju ni cirkular kraj kojega rade. U maslinovoj šumi u kojoj živim, tamo gdje glas mujezina prije nije dopirao, sada čujem pozive na molitvu sa tri minareta: do mene stižu distorzirani, kao arapska vokalna verzija genijalne gitarske buke Sonic Youth u „Diamond Sea“.

Šta je zajedničko dvjema krstovima, limenoj crkvi i ulcinjskom *diđžeisanju* sa minareta? Odgovor treba potražiti u pseudo-žikevsko-lakanovskoj interpretaciji za koju se ovdje, čini se, širom otvaraju vrata. Srbi krst nad Sarajevom dižu zato što uživaju u tome što to vrijeđa i nervira *Turke*; iz tog razloga su i Hrvati digli krst nad Mostarom; Amfilohije je crkvu na planinski vrh odnio zato da bi nervirao i vrijeđao *ne-Srbe* koji ispod Rumi-je žive; zov na molitvu u Ulcinju je tako glasan samo da bi uznemiravao *nevjernike*. Zajednički im je, dakle, užitak koji oni koji izvođe rečena četiri performansa osjećaju u traumi koju nanose drugome.

Svaki od tri naroda u Bosni osuđen je da živi u blizini Drugoga koje ga traumatizuje. Tu je, da ne zaboravimo, i veliko Drugo. Žižek rad velikog Drugog objašnjava klasičnim Hegelovim primjerom djelovanja Razuma Istorije: atentatori na Cezara željeli su tim ubistvom izazvati povratak Republike. Umjesto toga, izazvali su jačanje carstva. Veliko Drugo možemo zvati Sudbinom, Bogom, Istorijom... Kako bilo, Veliko Drugo je ono što, kada sve isplaniramo dobro i razložno, dovodi do potpuno drugačijeg rezultata - ono što dovodi do sekundarnog proizvoda našeg djelovanja. Veliko Drugo je ono zbog čega je *put u pakao popločan dobrim namjerama*. Veliko Drugo je ono zbog čega nam se sudi za namjere, za ono što nam je u srcu, ne za konačni rezultat naših djela.

Kako je veliko Drugo djelovalo u posljednjim ratovima Južnih Slovena? Srpska računica je glasila: ratovima u Bosni i Hrvatskoj napravimo Veliku Srbiju. Umjesto toga, intervencijom velikog Drugog izgubili su i Kosovo i sada imaju manju Srbiju. U srpskoj interpretaciji, Veliki Drugi je bjelosvjetska zavjera protiv srpstva. U Bosni čak imamo zastupnika velikog Drugog - to je Visoki predstavnik, onaj koji se stara da se održi ishod intervencije velikog Drugog.

Histerik, pa tako i bosanski, neprekidno je zapitan: šta veliko Drugo hoće od mene? Možemo ga zamisliti kao prosječnog Sarajliju, koji nije siguran šta međunarodna zajednica namjerava sa Bosnom, ali je siguran da je prisustvo međunarodne zajednice u Bosni nužno. On je iskreno razočaran zbog neefikasnosti suda u Haagu i izostanka jasne osude, ali je u najvećoj mjeri zabrinut za to kako Bosna i Bosanci izgledaju u očima Evrope. Pervertit, pa tako i bosanski, siguran je šta veliko Drugo hoće od njega. Pripadnici radikalnih grupa su pervertiti. Po Lakanu, „perverznu strukturu odlikuje volja subjekta da se transformiše u objekat uživanja darovan Bogu koji izlaže poruzi zakon, i nesvjesna želja za samouništenjem u apsolutnom zlu i sopstvenom ništavilu“.

Fotomontaže: Recycle Bin Laden

Šefe, nema Ace!

Vjerski fanatici znaju šta Bog (koji je ponekad i *Bog njihove nacije*) želi od njih. Zanimljivo: to je baš ono što oni sami žele. Šta oni rade: svoju želju da povrijede i unište ono što ih traumatizira tumače kao želju Boga.

Oni se pozivaju na najstrože poštivanje Zakona, izvrgavajući taj zakon ruglu, jer Zakon, umjesto da obuzdava užitak, njima služi kao generator užitka. Oni, rekosmo, uživaju u traumi koju nanose onima koji imaju drugi Zakon. Jer šta mrzimo kod Drugoga? Način na koji on organizuje svoj užitak. Time je inverzija gotova. Ta inverzija jeste perverzija.

Zašto je dizanje krsta nad Sarajevom naročito iritantno, i to ne iz perspektive muslimana, ili liberala, nego baš iz pozicije hrišćanina? Da bi odgovorili na to pitanje, moramo konsultovati Evanđelje po Luci, priču o dobrom Samarićaninu. Isus tu učenike podsjeća na Zakon. Koji kaže: *ljubi Gospoda Boga i bližnjeg svog*. Ljubi dakle, veliko Drugo i Drugo. Učenici pitaju: *a ko je bližnji moj?* Isus pripovjeda o čovjeku koga su pretukli hajduci, i koji na samrti leži kraj puta. Dvojica prođu kraj njega i ne pomognu mu. Onda naiđe Samarićanin i spasi ga. Isus tada pita: *koji je od njih trojice bio bližnji onome što su ga bili uhvatili hajduci?* Učenik: *onaj koji se smilovao na njega*. Kada bi se priča ovdje prekinula, rješenje bi bilo bolno jednostavno: ključni zahtjev hrišćanstva, ljubi bližnjeg svog, bio bi zapravo zahtjev da ljubim onoga ko je dobar prema meni. Ovu redukciju nalazimo kod vjerskih fanatika: oni ljubav čuvaju samo za one koji su unutar njihove zajednice. Ako bi doista bilo tako, to bi značilo: ljubi Isto. Ali, ja kao histerik znam da nije tako. Ja znam da se od mene *mora tražiti više*. I doista, Isus na koncu kaže: *Idi, i ti čini tako*. Dakle, čini kao Samarićanin, čini dobro prema nepoznatima, prema Drugome. Isus, dakle, na pitanje učenika: ko je nama bližnji, odgovara na pitanje: kome smo mi bližnji? Dakle: ja kao histerik znam da će Drugo uvijek za mene ostati traumatično, i da

će me upravo ono histerizirati. Ja znam da je odgovor na buku razglasa sa džamije koji se od mene traži sljedeći: da izađem na balkon i do kraja saslušam pjesmu sa minareta. Zahtjev je: okreni drugi obraz, a ne udari nogom nakon što si udario šamar. Oni koji dižu krst nad Sarajevom imaju drugu računicu: oni su najprije htjeli da u ratu unište, a sada u miru da zlostavljaju Drugo koje ih traumatizira. Sadistička opsada Sarajeva, kada su pervertiti minobačima gađali ljude u dolini, sada se treba nastaviti sadističkim činom dizanja krsta. Opsada Sarajeva bila je sadistička orgija: krst nad Sarajevom zamišljen je kao spomenik toj opsadi. Što čitavu stvar plasira vrlo visoko na top listi zloupotreba hrišćanstva. Za one koji dižu krst na Trebeviću, Bog je sredstvo, alatka njihovog užitka. Za njih - tu se perverzija sa Trebevičkim krstom ukazuje u punoj veličini - Bog je ultimativni dildo. Krst na Trebeviću ne dižu u ime Oca. Ne dižu ga ni u ime Sina. Možda u ime šumskoga duha. Vrativši se na teren religije, mora se konstatovati: krst na Trebeviću suprotnost je hrišćanskom učenju, kao što je razglas od plus beskonačno vati na ulcinjskim minarima suprotnost pjesmi kojom se džemat zove na molitvu, kao što je crkva na Rumiji suprotnost crkvi. Stoga bi taj krst, ako ga doista postave, da bi perverzija bila potpuna, trebalo postaviti - naopako ■

Krupije je stigao

VREME SMRTI I RAZONODE lirika utoke

Piše: Predrag Lucić

DVADESET I KUSUR MILJA ISPOD STOLA

(Iz Poslovno-pustolovne pjesmarice Janeza Janše)

Patria je otadžbina rodna,
Patria je domovina lijepa,
Patria je dežela svobodna,
Patria se čuva na dnu džepa.

Patria se poštuje i slavi,
Patria je poslovanje spretno,
Patria je kad premijer stavi,
Pa se pravi ko da nije metno.

Patria je proizvođač finski
Bornih kola, moćnih amfibija,

Patria je poriv domovinski
Da se uzme dobra provizija.

Patria će i čelik pozlatit,
Propovijeda patriotska vjera,
Patriji će domovina platit
Čim Patria plati premijera.

Sam premijer za pare ne pita,
U poslu se po bon-tonu vlada,
On je protiv uzimanja mita,
On uzima samo što ga spada:

Deset posto netto, cash, euri,
Pod uvjetom da to nitko ne zna,
Ako priča u javnost procuri -
Uz to ide kamata zatezna!

Premijer se ne plaši skandala,
Samoljublju to mu čak i prija,
Zna premijer, ta nije budala:
Preživjet će i on i Patria.

Preživjet će Patria i Janša,
Jer patriot ne zna mrijet od stida,
Patrioti bestidna su branja,
Stid ubija samo apatrida ■

BLOK BR. V

www.kosmoplovci.net

након краће лешње паузе

Карша

српској сјаса

се враћа у њуном сјају!

USKORO!
Čekaju vas stara iznenađenja
za nova pokolenja:
Rajko Petrov Nogo
Gojko Dogo
Ljubiša Ristić
Milovan Vitezović
Milorad Ekmečić
Dragoslav Bokan
i druga čudovišta,
demoni, ale i bauci

Vođeni humanom idejom da su surove letnje vrućine sasvim dovoljan udarac za pripadnike naše elite, kao i verovanjem da i mi umetnici imamo dušu, napravili smo mali predah. Jesenja sezona startuje od sledećeg broja sa novim junacima našeg doba koji nikoga neće ostaviti ravnodušnim. Biće strave, biće krvi, biće užasa, ali izdržite do kraja, jer kad sakupite ceo špil srpskog spasa konačno rešenje srpskog pitanja će vam biti nadohvat ruke.

Samo Karta srpskog spasa Srbina spasava!

HEMOJTE MEHE!
БОЛЕСТАХ САМ!

Mišljenje je opasno po zdravlje

Novi slogan tzv. Javnog servisa Srbije *Gledaj. Slušaj. Misli* napravio je pravu pometnju među vernim gledaocima naše nacionalne televizije. Poslušni kakve su ih Vučelić i Milanović dali, a Tijanić negovao, shvatili su ovaj slogan kao zapovest nadređenog oficira za informisanje, što je dovelo do katastrofalnih posledica, kako po njihov lični život, tako i po rejting RTS-a.

Z.P. iz Gornje Voštanice, odani gledalac „Dnevnika“ još od kraja 80-ih, koji nikada nije prežalio tragičnu smrt „Dnevnikovog dodatka“, pod uticajem novog slogana počeo je da razmišlja. Nakon samo pet minuta bavljenja ovom neprijateljskom delatnošću, Z.P. se uhvatio za glavu, zauriao kao da mu je drusni Tijanić stao kopitom na nogu, a onda izjurio iz kuće u nepoznatom pravcu. Od njega već danima ni traga ni glasa.

M.L. iz Malog Mokrog Cuga, nezvanično najveći fan emisije „48 sati - svadba“, počeo je da praktikuje novu RTS-mudrost usred gledanja svog omiljenog šou programa. Čim se oporavio od prvog šoka, izleteo je u dvorište po sekiru, vratio se u dnevnu sobu i snažnim, uvežbanim udarcima istranžirao televizor na sitne komade. Nakon obračuna sa mrskim protivnikom, seo je u kola, odveo se do grada i podneo zahtev za razvod.

S.R. iz Donjeg Brijanja, koji na svom TV-u ima memorisana samo dva programa - RTS1 i RTS2, doživeo je prosvetljenje tokom gledanja reprize serije o Vuku Karadžiću. Besan zbog naivnog, romansirano pristupa životu i delu našeg velikana, počeo je da zove telefonom scenaristu Milovana Vitezovića u gluvo doba noći i da mu dahće u slušalicu, da mu šalje preteča pisma u kojima mu obećava *poseban tretman drvenom štulom po ulizičkoj tintari namazanoj vazelinom*, te da piše pamflete o ulozi pesnika-viteza u nacionalističkoj revoluciji. Nadležni organi su pravovremeno reagovali. S.R. je priveden u lokalnu stanicu policije, gde mu se gubi svaki trag.

Prodrman novim sloganom RTS-a, J.Č. iz Crne Strave kao da se prenuo iz hibernacije. Odjednom je primetio rupu u programu svoje omiljene televizije. Svakakvih gluposti ima u ogromnim količinama, a od obrazovnog programa ni traga ni glasa. Pa gde su nestali „Opstanak“, „Neven“, „Putokaz“ i ostale emisije uz koje je odrastao? Shvativši da su njegova deca prepuštena na milost i nemilost zatupljujućim serijama i sednicama Narodne skupštine koje izazivaju sumor na mozgu, J.Č. je rasprodao celokupnu imovinu i sa porodicom se preselio u nedodiju planine Rudnik, daleko od tzv. civilizacije koja mu je zagorčala život.

BULEVAR ZVEZDA

Piše: Redakcija **Betona**

ĐURETIĆ, VESELIN

ĐURETIĆ, Veselin (1933) istoričar-revizionista, *terazijski Crnogorac*, politikan-t-tezgaroš. Njegova aktivnost počinje nakon Titove smrti, izlaganjem referata „Antisrpske manipulacije u Crnoj Gori“ kojim je krenuo da „vraća svoju *zabludelu* Zetu na kurs Vojislavljevića i Nemanjića“. Svoju „naučnu“ platformu je definisao kao „razbijanje anti-srpskog asocijalnog inženjeringa“. Zalažući se za organicističko jedinstvo srpskog etničkog bića, Veselin Đuretić je u svojim tekstovima zastupao tezu da se u „telo srpstva moraju vratiti Srbi rimokatoličke veroispovesti, zatim Srbi muhamedanske vere, potom Makedonci i, na kraju, Srbi-Crnogorci“. U tom duhu je napisao i nekoliko knjiga tokom osamdesetih godina: *Vlada na bespuću* (1982) kao i *Saveznici i jugoslovenska ratna drama* (1985). Veselin Đuretić bi zauvek ostao na margini da ga nije primetio istoričar dr Radovan Samardžić i pomogao mu da svoje „delo“ preko SANU plasira javnosti. Tom prilikom mu je rekao da je knjigom *Saveznici i jugoslovenska ratna drama* „razbio kalkulantsku simetriju *Titove Jugoslavije*“, te da je svom narodu i svetu uputio poruku kako treba zajednicu rekonstruisati. Dr Samardžić je kasnije i napisao predgovor za Đuretićevu knjigu *Razaranje srpstva u XX veku* (1992), čiji je bio urednik. Đuretićev tekst o antisrpskom delovanju Kominterne može se naći u knjizi *Catena Mundi* (1992). Ova bliskost sa dr Samardžićem i SANU markirala je Veselina Đuretića kao čoveka bliskog jezgri srpskog nacionalističkog projekta, zbog čega je on, kao jedan od retkih, dobio nezvaničnu titulu *akademika*, što on zapravo nikada nije postao. Nacionalistički mediji ga uglavnom ovako predstavljaju, ali postoje izvesna kolebanja: po jednim je akademik SANU, po drugima akademik CANU, a po trećima ruski akademik. Uistinu ga nema ni na jednom zvaničnom spisku pomenutih akademija. Ovu titulu je Đuriteć, izgleda, dobio kao počasnu po principu analogije sa nekim drugim *velikodostojnicima* nacionalističke scene. Tokom ratova 1991-1995. bio je vezan za Radovana Karadžića. Postao je počasni senator RS, a potom član Odbora za istinu o Radovanu Karažiću. Poznajući njegove istoričarske aspiracije, Dejan Medaković ga je 1993. pozvao da za čuveni leksikon *100 znamenitih Srba* napiše odrednicu o Milanu Nediću. Đuretić nije uspeo da zadatak obavi na vreme, pa je Medaković morao da uzme stvar u svoje ruke. Inače, sveto trojstvo Ljotić/Nedić/Mihajlović predstavljaju temelj Đuretićeve teze o *srpskoj egzistencijalnoj dijalektici*. Sva tri pola ovog trougla su za njega patriotski i slobodarski i smatra da ih treba rehabilitovati, a mesto na kome je general Mihailović streljan predlaže da se preimenuje u Dražinu Adu. Đuretić se zalaže za konfederaciju sa Rusijom i izgradnju velike ruske baze na Kopaoniku koja bi bila pandan Bondstilu. Preko svojih ruskih veza pokušava da se izbori za mali trg u Moskvi na kome bi skulptorski bio predstavljen srpski istorijski panteon. Dobitnik je Ravnogorske i Nagrade „Slobodan Jovanović“. Nosilac je Ordena Njegoša prvoga reda kojim ga je odlikovao Karadžić. Sa akademikima Ljubomirom Tadićem i Matijom Bečkovićem, pokušao je da „sačuva“ svoju prapostojbinu osnivanjem Pokreta za zajedničku evropsku državu SCG. Blizak je rukovodstvima (izvorne) SRS, kao i pokreta Obraz i „Svetozar Miletić“. Smatra da u „egzistencijalnim situacijama nema *komandne odgovornosti*, jer je sam narod komandant svoje sudbine“. Glavni izdavači su mu SANU i SRS ■